

„KÜLTERÜLETEK BIZTONSÁGA 2014-2015”

KIEMELT, POLGÁRŐR BŰNMEGELŐZÉSI

PROGRAM

PROGRAMINDÍTÓ FÓRUM

2014. február 15.

ELFOGADVA:

AZ OPSZ 2014. JANUÁR 17-EI ELNÖKSÉGI ÜLÉSÉN HOZOTT,

ELN/5/2014. SZÁMÚ HATÁROZATÁVAL

ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG

Levél cím: 1077 Budapest,
Király u. 71.
Telefon: 441-1827
441-1794
Fax: 441-1821
BM-tel: 21-248
BM-fax: 21-232
E-mail: kozpontiroda@opsz.hu

„Külterületek biztonsága 2014–2015” A polgárőrség kiemelt bűnmegelőzési programja

Az ország polgárait a biztonsághoz való jog egyetemlegesen megilleti, függetlenül lakóhelyüktől és értékeik, tulajdonuk más-más közigazgatási területen való elhelyezkedésétől. Fokozott társadalmi, közösségi gondoskodást, a bűnmegelőzésbe bevonható erőknél és eszközöknél a rendőrség által szakmailag összehangolt alkalmazását igényli a hátrányos helyzetben élők személyének és tulajdonának védelme. A külterületen élők célpontjai a bűncselekményeket elkövetőknek, akik testi épséget is fenyegető lopásokat, rablásokat, betöréseket követnek el, a gazdálkodókat, kiskerttulajdonosokat pedig megfosztják terményeiktől, a gazdálkodást segítő eszközeiktől és berendezéseiktől.

A külterületen, különösen a tanyavilágban élő népesség érzékenyebben reagál a bűnügyi helyzet változásaira. Sőt más társadalmi rétegektől eltérően, saját helyzetükből fakadóan jobban igénylik az állami és közösségi gondoskodást. A lakott tanyák többségében idős, egyedülálló, hátrányos helyzetű emberek, családok élnek. A lakott, illetve a gazdálkodó tanyák sérelmére elsősorban vagyon elleni bűncselekményeket, azon belül is alkalmi, betöréses, trükkös lopásokat követnek el.

A külterületeken szezonális és négy évszakos bűncselekményekkel találkozhatunk. Télen a falopás a jellemző, nyáron és ősszel a szántóföldi lopások – növények, zöldségek, gyümölcsök, a termés eltulajdonítása – számítanak „slágernek”, míg az elszigetelt tanyák folyamatos veszélynek vannak kitéve.

A kormány határozata¹ a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról aktualizálta a bűnmegelőzési feladatokat, átfogó elemzést tartalmaz az elmúlt évtizedben bekövetkezett jogsértések összetett társadalmi jelenségéről, és általános célkitűzéseket fogalmazott meg a közbiztonság fokozása, az állampolgárok szubjektív biztonságérzetének javítása, a bűnözést eredményező folyamatok kontrollálása, valamint a bűnözés mennyiségi csökkentése érdekében. A stratégia részét képezi a 2014–2015 közötti időszakra vonatkozó intézkedési terv, amelyben a konkrét intézkedések végrehajtásában jelentős partneri szerep hárul a polgárőrökre.

A megelőző védelembe be kell vonni a tanyák, hétvégi házak, üdülők, mezőgazdasági területek tulajdonosait, párbeszéd kezdeményezésével, ismeretbővítéssel őket is aktivizálni kell a bűncselekmények hatékony visszaszorítása érdekében.

¹1744/2013. (X. 17.) kormányhatározat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023)

A jogsértések visszaszorítása össztársadalmi igény és feladat, amelyben az állami, önkormányzati szervek és a civilszervezetek összefogására van szükség. Az eredményességet alapvetően meghatározza a rendőrség, a polgárőrség és az önkormányzatok hatékony, szervezett együttműködése. Az együttműködők gondolkodásának, cselekvésének középpontjában a bűnmegelőzési szemléletnek kell érvényesülnie.

A komplex biztonság megteremtése és fenntartása, az állampolgárok életminőségének, közérzetének, hangulatának javítása az általános intézkedéseken túl megköveteli, hogy nagyobb hangsúlyt fektessünk a település, a környezet helyi adottságaira, és ezek alapján határozzuk meg a közbiztonságot érintő intézkedéseket és alkalmazott bűnmegelőzési módszereket.

Az OPSZ – a Belügyminisztérium és az Országos Rendőr-főkapitányság támogatásával – a 2014-es évet a **külterületi bűnmegelőzés évének** nyilvánítja. Fő célkitűzéseink között ez a minősítés jelzi, hogy hatékonyabban kívánjuk segíteni a tanyák és termőföldek (termények), erdők és környezeti értékek védelmét. Ezen célkitűzés érdekében fokozottan számítunk a polgárőr-egyesületek külterületi szolgálatának jelentős (40-50 százalékos) növelésére és a lovas szolgálat kiteljesedésére. **A többletszolgálat feltételeinek biztosítására a költségvetésben kiemelt céltámogatást terveztünk.**

1. A „Külterületek biztonsága 2014–2015” polgárőrprogram célja:

- Megvalósítani az 1744/2013. (X. 17.) kormányhatározatban szereplő partnerségi feladatokat. Az élet és a vagyonvédelem megóvásában alkalmazandó eszközök, módszerek kialakításának támogatása, a helyi biztonságérzet erősítését célzó intézkedések megvalósítása.
- A fokozottan veszélyeztetett állampolgárok biztonságérzetét hangsúlyozottan figyelembe vevő, **az átlagtól eltérő közbiztonsági kihívásokkal rendelkező külterületeken** megvalósítható (megvalósítandó) polgárőri cselekvési célok, illetve prioritások kijelölése, a végrehajtás módjainak meghatározása, kiemelt támogatása.
- A speciális jellemzőket, helyi sajátosságokat prioritásként kezelő konkrét programhoz **2014–2015-re** elnyerni a Belügyminisztérium és más együttműködő szervezetek, valamint az állampolgárok kiemelt támogatását.
- Az OPSZ, a megyei szövetségek és egyesületek hatékony közösségformáló, **közbiztonságot fenntartó, biztonságérzetet javító programjának gyakorlati eredményeivel hozzájárulni az egyenlőtlenségek felszámolásához, a társadalomban elfogadott normák, viselkedési szabályok megismertetéséhez és elfogadtatásához**, valamint a polgárőrség és rendőrség népszerűsítése, elismertségének fokozása, a polgárőr-egyesületek számának és létszámának növelése.

- Az együttműködési lehetőségek gyakorlati megvalósítása, tapasztalatok értékelése, általánosítása.
- A külterületen élő és külterületi tulajdonnal rendelkező lakossághoz lehető legközelebb vinni a rendőri-polgárőri szolgálatot, állandó elérhetőséget biztosítani az együttműködők és az állampolgárok között.
- A **program** végrehajtásának, főbb mozzanatainak, **eredményeinek dokumentálása** (írásban, hang- és képfelvételeken), és **javaslatok megtétele** a hatáskörrel rendelkező intézmények, szervezetek, valamint az állampolgárok és közösségek számára.

2. A „Külterületek biztonsága 2014–2015” program tervezett ideje:

- 2014. február 15-étől 2015. december 31-éig.

3. A „Külterületek biztonsága 2014–2015” programban érintett polgárőrszervezetek:

- A megyei/fővárosi szövetségek és a megyei rendőr-főkapitányságok által támogatott, a működési terület sajátosságait, veszélyeztetettségét tartalmazó bűnmegelőzési programmal jelentkező polgárőr-egyesületek (**Kiemelten számítunk a kelet-magyarországi és a kiterjedt tanyavilággal rendelkező megyék egyesületeinek részvételére.**)
- A lovas tagozat munkatervében meghirdetett programokhoz (például „lovas SZEM”) csatlakozott egyesületek és polgárőrök.
- A programban közreműködő (vállalást tett) polgárőr egyesületek (polgárőrök) listáját a program elfogadását és a cselekvési tervek összeállítását követően adják meg a megyei/fővárosi szövetségek, illetve az OPSZ lovas tagozata.

4. A „Külterületek biztonsága 2014–2015” polgárőrprogram tartalmi elemei (ajánlott szempontok az egyesületek cselekvési tervének összeállításához):

- Az együttműködő partnerekkel (rendőrség, önkormányzatok) a település közbiztonsági és bűnmegelőzési stratégiájának kidolgozása, illetve amennyiben már rendelkeznek stratégiával, annak felülvizsgálata és korszerűsítése.
- A külterület (településrész) helyzetét, a lakosság biztonságérzetét meghatározó jellemzők és a bűncselekmények, szabálysértések elkövetését lehetővé tevő okok, valamint az elkövetéshez vezető folyamatok megismerése, tanulmányozása, **komplex értékelése**:
  - a bűnokok feltárása, megállapítása,
  - a sértetté válást befolyásoló tényezők feltárása,

- **a rendőrség országos bűnügyi térképének tanulmányozása, a polgárőrszolgálatok földrajzilag behatárolható területeinek meghatározása.**
- A bűnelkövetést elősegítő alkalmak csökkentésének, **a megelőzés alkalmazható módszereinek meghatározása.** Potenciális elkövetők elrettentése (lehetőség–képesség–motívum), és az áldozatok, közösségek felkészítése a megelőzésre.
- **A polgárőr-egyesületek alapfeladatai (közterületi járőrszolgálat-figyelőszolgálat-jelzőőri tevékenység) tervszerű, együttműködőkkel összehangolt (a rendőrség szakmai koordinálásával történő) végrehajtásának 40-50 százalékos növelése.**
- A bűnmegelőzés többszintű, horizontálisan és vertikálisan tagolható rendszerében részt vevők szakterületeket átfogó, társadalmi érdekegyeztetése és konszenzus alapján elkészített megelőzési tervek elkészítése, végrehajtása:
  - szoros együttműködés a rendőrséggel, az önkormányzattal, a szakmai szervezetekkel, a helyi intézményekkel, a helyi társadalom tagjaival,
  - folyamatos partnerségi viszony fenntartása.
- A lovas szolgálat lehetőségeinek felmérése, a nem polgárőr tereplovások bevonása a „lovas SZEM” mozgalomba. A lovas egyesületek tagjai tereplovaglásaik alkalmával a külterületek olyan részeit is érintik, amelyek kívül esnek a járőrszolgálati útvonalakon, és az adott térségben bekövetkezett jogellenes állapotok észlelése esetén jeleznek az együttműködési megállapodás szerint (falopások, környezetkárosítás, stb.).
- Az elsőbbséget élvező célok és a nagy jelentőségű feladatok meghatározása:
  - veszélyt jelző eszközök telepítése (rászorultak támogatása),
  - riasztási (értesítési) rendszer kialakítása, működtetése,
  - bűnmegelőzési előadások tematikájának összeállítása, egyeztetése,
  - veszélyeztetett személyek, területek nyilvántartásának létrehozása önkéntes visszajelzés alapján.
- A megelőzési program és a kapcsolatos **információk hatékony továbbítása, folyamatos kommunikálása.** A lakosság minden korosztályának – különös tekintettel a veszélyeztetettekre – tájékoztatása, bűnmegelőzési és köz-, valamint közlekedésbiztonsági tanácsok, szóróanyagok és a média útján.
- Kezdeményező részvétel a környezettervezési bűnmegelőzésben, a térfigyelőkamera-rendszerek lehetőségeinek alkalmazása a külterületi bűnmegelőzésben.

- Speciális szakmai képzés az együttműködésben részt vevők számára:
  - a kívánt fellépés egyik fontos feltétele a polgárőrök szakmai felkészítése,
  - fontos a jogszabályi környezet ismerete, amely alap a magabiztos fellépéshez,
  - indokolt, hogy a képzés nyújtson intézkedés-lélektani felkészítést is.
- A programban részt vevők közös szolgálatot/szolgálatokat is teljesítenek, amely/amelyek a programban foglalt képzés gyakorlati részét is tartalmazza/tartalmazzák. Együtt keresik fel a célcsoportok tagjait, és számukra közösen adnak bűnmegelőzési tanácsokat.
- **Közösségi bizalomerősítés:**
  - a polgárőrség iránt,
  - a rendőrség és más állami intézmények, szervek iránt,
  - az önkormányzat iránt,
  - az állampolgárok között.
- **Az állampolgári gondolkodás pozitív alakítása:**
  - jogok és kötelességek összhangja,
  - felelősségvállalás megerősítése.
- **A „Tiszteletet az éveknek – biztonságot az időseknek”** program külterületi végrehajtása.
- **A „Szomszédok Egymásért Mozgalom” („Iovas SZEM”)** szervezése, irányítása.
- **„Közbiztonsági Egyeztető Fórumok”,** lakossági tájékoztatók megszervezése. **Bűnmegelőzési Centrumok kialakításában való közreműködés.**
- Szórólapok, plakát készítése, sokszorosítása, terjesztése, helyi televízióban megjelenítés, lakossági kérdőív készítése, terjesztése, értékelése a program végén.
- Kommunikációs eszközök beszerzése a polgárőr–rendőr kommunikáció hatékonyságának növelésére. Ügyeleti elérhetőségek összehangolása. A közös szolgálat támogatására helymeghatározó eszközök és szoftver biztosítása, amely azonnali helyrajzi számos információt nyújt az intézkedők számára.
- Idényjellegű bűnalkalmak (fa-, fém- és mezőgazdasági termények lopása) megelőzése, közreműködés a felderítésben, a veszélyeztetett területek biztosításában, valamint részvétel az együttműködők által kezdeményezett országos akciókban.

5. A „Külterületek biztonsága 2014–2015” polgárőrprogram (cselekvési terv) szervezési, végrehajtási feladatai:

I. AZ OPSZ KÖZHASZNÚ KÖZTESTÜLET FELADATAI

- 1) Az OPSZ a 2014. január 17-i elnökségi ülésen hozott, Eln. 5/2014. számú határozata alapján hirdesse meg a „**Külterületek biztonsága 2014–2015**” című, 2014–2015-re szóló polgárőrprogramot.

A program meghirdetését kiemelten kell kezelni az OPSZ honlapján, a Polgárőr Rádióban és honlapján, valamint a Polgárőr Magazinban.

A programot nyomtatásban is ki kell adni, és a programindító rendezvényen megjelenteknek át kell adni, valamint a **járási koordinátoroknak el kell juttatni.**

Felelősök: Zámbo Péter OPSZ-alelnök
dr. Balogh Endre Róbert OPSZ admin. igazgató
Erdős Viktória OPSZ-sajtófelelős

Végrehajtják: OPSZ munkaszervezete
a PR és a PM főszerkesztője

Határidő: 2014. február 15.

- 2) A megyei/fővárosi szövetségek és a megyei rendőr-főkapitányságok, valamint a lovas tagozat által támogatott vállalatokkal kapcsolatban fel kell mérni a polgárőr-egyesületek működőképességét, hatékonyságát, a bűnmegelőzésben való (aktív vagy passzív) részvételét, személyi, technikai és egyéb feltételek meglétét (hiányát).

Felelősök: Zámbo Péter OPSZ-alelnök
dr. Balogh Endre Róbert OPSZ admin. igazgató

Végrehajtják: megyei/fővárosi polgárőrszövetségek elnökei,
az OPSZ lovas tagozat elnöke

Határidő: 2014. április 28.

- 3) Az OPSZ 2014. évi költségvetésében a fokozott külterületi szolgálatot vállaló polgárőr-egyesületek működését és a lovas polgárőrök szolgálatellátását kiemelt támogatásban kell részesíteni. A támogatás kizárólag az egyesület aktívabb működésére, a külterületi szolgálat feltételeinek biztosítására fordítható.

Felelősök: Kolozsi József OPSZ-elnökhelyettes
Adonyi Krisztina OPSZ gazdasági igazgató

Végrehajtják: megyei/fővárosi polgárőrszövetségek elnökei,
a lovas tagozat elnöke,
az érintett egyesületek elnökei

Határidő: 2014. április 30-áig a támogatások átutalása,
majd folyamatos a költségvetési év szerint

- 4) Programindító OPSZ (központi) felkészítés – tartalma szerint a program céljának és a bűnmegelőzési, illetve együttműködési feladatoknak az ismertetése – a program végrehajtását választott települések (településrészek) polgármestereinek (képviselőinek) és az érintett polgárőrszervezetek vezetőinek, valamint az érintett rendőri állományoknak.

Előadók: Papp Károly rendőr altábornagy, az ORFK vezetője
dr. Túrós András OPSZ-elnök
Zámbó Péter OPSZ-alelnök

Felelősök: Csóra György OPSZ-elnökhelyettes
Zámbó Péter OPSZ-alelnök

Határidő: 2014. február 15.

II. A MEGYEI/FŐVÁROSI POLGÁRŐRSZÖVETSÉGEK ÉS A POLGÁRŐR-EGYESÜLETEK FELADATAI

- 1) Szervezés, szervezeti élet:

A programban részt vevő polgárőr-egyesületeknek kellő számú új polgárőr-igazolvánnyal rendelkező taggal kell működniük (minimum 10 fő).

Ahol kis létszámú az egyesület, vagy nem elég hatékony a működése, ott közvetlen intézkedéseket, tagtoborzást kell kezdeményezni az egyesület megerősítésére, létszámának felfejlesztésére.

Felelős: megyei/fővárosi szövetség elnöke

Végrehajtja: megyei/fővárosi szövetségek elnöksége,
egyesületi elnök

Határidő: 2014. április 30.

- 2) Valamennyi egyesületnél közgyűlés keretében ismertetni kell a program célját, a bűnmegelőzési, illetve együttműködési feladatokat, lehetőségeket, és mozgósítani, aktivizálni kell a polgárőröket, hogy vegyenek részt a program megvalósításában.

Felelős: megyei/fővárosi szövetség elnöke,
az OPSZ lovas tagozat elnöke

Végrehajtja: egyesületi elnök

Határidő: 2014. április 30.

- 3) A programban részt vevő egyesületek szorosan működjenek együtt a rendőrséggel, rendészeti szervekkel és az alternatív rendészeti szervezetekkel (például a közterület-felügyelettel, természetvédelmi őrkkel, halőrökkel, vadőrökkel, mezőőrökkel, a falugazdászokkal, erdőgazdaságokkal és erdőtulajdonosokkal, lovas egyesületekkel, vadásztársaságokkal, közterületi településőrökkel, közterületeken működő fegyveres biztonsági őrkkel).

Ennek keretében egyeztessék, hangolják össze a szolgálatot, törekedjenek arra, hogy a településen folyamatos legyen a közterületi szolgálat, ne maradjon – különösen a fertőzött – terület rendészeti ellenőrzés nélkül.

Felelős: megyei/fővárosi szövetség elnöke,
az OPSZ lovas tagozat elnöke

Végrehajtja: egyesületi elnök

Határidő: folyamatos

- 4) Önkormányzati testületi ülésen a polgárőr-egyesület vezetője adjon tájékoztatást a program céljáról, tartalmáról, a bűnmegelőzési, illetve együttműködési feladatokról és végrehajtásáról. A program végrehajtásához kérjék a testület és a polgárok támogatását.

Felelős: egyesületi elnök

Végrehajtja: egyesületi elnök

Határidő: folyamatos

- 5) Kezdeményezzék a bűnmegelőzés széles körű tudatosítását lakossági fórumokon, nyugdíjasklubokban, önkormányzati rendezvényeken, a helyi és a regionális médiában.

Folyamatosan értékeljék, elemezzék a település közbiztonságának helyzetét civil szemüvegen keresztül – amely jobban visszatükrözi a lakosság biztonságérzetét. Vállaljanak kezdeményező és aktív szerepet a **Bűnmegelőzési Centrumok kialakításában, teszteléses működtetésében.**

Felelős: egyesületi elnök

Végrehajtja: egyesületi elnök, egyesületi tagok

Határidő: folyamatos

- 6) Az egyesület vezetése az együttműködőkkel közösen félévente értékelje a program végrehajtásának tapasztalatait, hatását, hatékonyságát. Folyamatosan gyűjtsék és értékeljék a végrehajtás helyi, illetve megyei tapasztalatait, és az erről szóló összesített tájékoztatót félévente terjesszék fel az OPSZ elnökének.

Felelős: megyei/fővárosi szövetség elnöke, egyesületi elnök

Végrehajtja: egyesületi elnök, megyei/fővárosi szövetség elnöke,

Határidő: folyamatos

2014. január 25.

Dr. Túrós András
OPSZ-elnök